

LANDINFORMATION

Libanon

En sviktande stat

MA02 2022-01-13

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation](#) (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Landinformation: Libanon – en sviktande stat

2023-01-11, version 1.0

Rapporten är utgiven av Nationella operativa avdelningen,
Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys.
Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, ©
Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2023.
Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehållsförteckning

Om rapporten	5
1. Libanon: En sviktande stat	6
1.1 Akut politisk och ekonomisk kris.....	6
1.1.1 Indexläge	7
2. Långvarig politisk och säkerhetsmässig instabilitet	7
2.1 Maktbalans och maktdelning	7
2.2 Grannländer, regionala aktörer och Hizbollah	8
3. Mänskliga rättigheter, säkerhet och rättssäkerhet	9
3.1 Kvinnor, barn, flyktingar och hbtqi-personer.....	10
3.2 Säkerhetssektorns erosion, medborgargarden och miliser.....	11
3.3 Rättssektorns utmaningar	12
4. Mer om den humanitära situationen.....	13
4.1 Vårdsektorn	14
5. Palestinaflyktingar	14
5.1 Säkerhet, skydd och rättssäkerhet	15
Avslutande kommentar	17
Källförteckning	18

Om rapporten

Denna lägesbild har tagits fram med anledning av de senaste årens utveckling i Libanon, med starkt negativa trender avseende ekonomi, mänskliga rättigheter och säkerhet mot bakgrund av statens urholkning. Den tar sin utgångspunkt i en ekonomisk kris som triggats av långvarigt politiskt vanstyre men accentuerats och förvärrats sedan år 2019. Den lyfter många av de konsekvenser denna kris nu medför för det libanesiska samhället och dess invånare. Den belyser också flera av landets redan tidigare befintliga politiska och humanitära utmaningar, i vissa delar lite mer ingående (bl.a. Palestinaflyktingar), men är inte ägnad att vara uttömmande i någon del. I synnerhet inte i fråga om politiska aktörer, korruption eller potentiellt särskilt utsatta kategorier. Det övergripande syftet är att presentera en lägesbild som introducerar den libanesiska statens bristande integritet, kapacitet och prestation vad avser att skydda och bistå sina invånare.

1. Libanon: En sviktande stat

1.1 Akut politisk och ekonomisk kris

Libanon har vid flera tillfällen tidigare stått utan regering *eller* president längre perioder, men står nu utan *både och* efter att president Michel Aouns mandat gick ut i oktober 2022 – och kan därmed anses befinna sig i ett extra allvarligt institutionellt och konstitutionellt dödsläge¹ och maktvakuum.² Hittills har landets parlament misslyckats tio gånger att välja ny president.³ Detta samtidigt som landet genomgår djup recession med galopperande inflation, där valutan rasar i värde (närmare 95 procent sedan år 2019⁴), medan priser på mat, vatten, el (täta och långa avbrott) och teletjänster rusar, uttag från banker kraftigt begränsats samtidigt som alltför förlorar sina arbeten⁵ eller arbetar oavlönade. Inte minst inom offentlig sektor, som f.n. dräneras på kompetent arbetskraft, som inte lär komma tillbaka i närtid.⁶ Under tiden blir invånare utan tillgång till amerikanska dollar allt fattigare, medan risken för kollaps av även de mest grundläggande samhällstjänsterna blir allt påtagligare i vinter.⁷ Mot denna bakgrund tenderar också alltför libaneser och icke-medborgare att lämna, eller planera för att lämna, landet.⁸

Redan förra året gjorde [Världsbanken](#) bedömningen att den ekonomiska krisen i Libanon kunde vara en av de tre allvarligaste i världen sedan mitten av 1800-talet.⁹ Krisen, som varit ett fullbordat faktum sedan år 2019, kan härledas till långvarigt politiskt vanstyre och politiska och ekonomiska strukturer som skapades efter inbördeskriget (1975–90).¹⁰ Dessa strukturer byggde på ekonomiska lösningar som medfört överdriven skulduppbyggnad för att ge sken av stabilitet.¹¹ År 2019 ställdes allt på sin spets då den offentliga skulden skenade. Banksektorn hade i princip gått bankrutt och var nästan helt illikvid eftersom man lånat ut 75 procent av sina depositioner till staten, samtidigt som landet inte hade haft någon ekonomisk tillväxt på nästan 10 år. Därtill befann sig Libanon i en djup politisk kris, där det ena maktvakuumet avlöst det andra sedan år 2014. I oktober 2019 gick hundratusentals människor ut i gatuprotester för att kräva radikal politisk förändring, vilket fick regeringen att avgå och därmed orsakade ännu en politisk kris. Under tiden fördjupades bankernas likviditetskris och man införde begränsningar för uttag, medan inflationen steg och valutan minskade kraftigt i

¹ Se t.ex. Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center, Headache of State, 2022-11-23, [url](#)

² Jfr Al-Monitor, Crisis-hit Lebanon drifts towards extended power vacuum, 2022-10-25, [url](#)

³ En av de potentiella kandidaterna är armébefälhavaren general Joseph Aoun (se vidare, Al-Monitor, 2022 in review: Lebanon in paralysis, fails ten times to elect President, 2022-12-30, [url](#); [url](#)).

⁴ L'Orient Le Jour, Lebanese lira hits new record low of LL41,000 against US dollar, 2022-11-30, [url](#)

⁵ UI, Landguiden, Libanon – Ekonomisk översikt, odaterad, [url](#)

⁶ L'Orient Le Jour, Lebanon's civil servants are leaving in droves. They won't be replaced soon, 2022-11-05, [url](#)

⁷ The New Lines Institute for Strategy and Policy, Lebanon's Vicious Cycles, 2022-05-13, [url](#)

⁸ Se t.ex. L'Orient Le Jour, The new routes and rising numbers of would-be migrants leaving Lebanon, 2022-09-21, [url](#); L'Orient Le Jour, Almost half of Lebanese are seeking to leave their homeland for opportunities abroad, 2022-04-27, [url](#); Reuters, Economic meltdown forces Lebanese to flee to unfamiliar destinations, 2021-10-04, [url](#)

⁹ World Bank, Lebanon Economic Monitor – Lebanon Sinking (to the top 3), våren 2021, [url](#), s. 13

¹⁰ New York Times, Lebanon's Crisis – The world isn't paying much attention, 2021-10-14, [url](#)

¹¹ Världsbanken har kallat Libanons finanspolitik för "Ponzi-finans", då man anser att dess ekonomiska modell för tillhandahållande av offentliga tjänster var skapad för att gynna den politiska eliten och därmed dränera staten (World Bank, Lebanon Public Finance Report: Ponzi Finance?, 2022-08-02, [url](#)).

värde, samtidigt som löner och köpkraft kollapsade. Faktorer som kom att förvärra situationen ytterligare var den globala pandemin och den förödande explosionen i Beirut hamn den 4 augusti 2020, som krävde 200 dödsoffer.¹²

1.1.1 Indexläge

Enligt Bertelsmanns *Transformation Index* tillhör Libanon idag, i en internationell jämförelse, kategorin ”mycket defekta demokratier”,¹³ ett system präglad av en genomgående ”korrupt” politisk klass.¹⁴ Transparency International rankar Libanon på plats 154 av 180 genomlysta stater efter sitt *Corruption Perceptions Index* 2021, som fokuserar på nivå av upplevd korruption inom offentlig sektor.¹⁵ I The Fund for Peace’s årliga genomgång av vad de benämner *fragilitet* tillhör Libanon de länder i världen där situationen sammantaget har försämrats mest under det gångna året.¹⁶

Mot denna bakgrund har Libanon beskrivits som ”en stat som kollapsar i slow motion”.¹⁷ Frågan är vart landet är på väg – mot en vändpunkt eller förvärrat statsförfall eller kollaps?

2. Långvarig politisk och säkerhetsmässig instabilitet

Libanon har redan långt tidigare präglats av ett stort mått av politisk och säkerhetsmässig instabilitet. Bakgrunden är komplex och mångbottnad.

2.1 Maktbalans och maktindelning

Det finns visserligen sedvanliga konstitutionella maktodelningsprinciper i Libanon.¹⁸ Libanons, i tillägg, konfessionellt eller sektbaserade politiska system, medför dock en delikat och i hög grad dysfunktionell maktbalans och maktindelning¹⁹ mellan dess arton officiellt erkända etnoreligiösa grupper. Den kan förklaras av, och förklara, de långvariga konfliktlinjerna i landet – såväl i samband med inbördeskriget som i återkommande friktioner därefter.²⁰ Denna nationella

¹² Middle East Institute (MEI), Lebanon's economic crisis: A tragedy in the making, 2021-03-29, [url](#)

¹³ Bertelsmann Stiftung, Transformation Index BTI 2022: Governance in International Comparison, 2022, [url](#)

¹⁴ Bertelsmann Stiftung, BTI Transformation Index, Country Dashboard: Lebanon, 2022, [url](#); jfr Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center, Diwan, Beirut-Palermo: Sicily's onetime mafia order reached its highest state of perfection in Lebanon, 2023-01-09, [url](#)

¹⁵ Resultat 24/100 på en skala där 0 motsvarar mycket korrupt och 100 mycket ren. I nivå med bl.a. Centralafrikanska republiken (Transparency International, Corruption Perceptions Index, 2021, [url](#)).

¹⁶ Jämte Myanmar (militärkupp), Afghanistan (regimskifte), Burkina Faso (ökande våldsam extremism) och Haiti (mördad president) (FFP, Fragile States Index, Fragility in the World 2022, [url](#)).

¹⁷ Jfr UI (Utrikespolitiska Institutet), Landguiden, Libanon, odaterad, [url](#)

¹⁸ Mellan lagstiftande, verkställande och dömande makt (jfr t.ex. Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#), s. 12 ff).

¹⁹ Carnegie Endowment for International Peace, Sada Middle East Analysis, Sectarian Political Settlements in Lebanon, 2022-09-22, [url](#)

²⁰ ICG (International Crisis Group), Lebanon, odaterad, [url](#); Carnegie Endowment for International Peace, Sada Middle East Analysis, Sectarian Political Settlements in Lebanon, 2022-09-22, [url](#)

pakt är i och för sig inte direkt bindande, men stipulerar bl.a. att presidenten och överbefälhavaren för de väpnade styrkorna ska vara kristen maronit, premiärministern sunnimuslim, parlamentets talman shiamuslim, vice premiärminister och vice talman grekisk-ortodox kristen, och stabschefen för armén (LAF) drus.²¹ Maktbalansen och -delningen återspeglas också i övriga delar av politiken,²² samt på lägre nivåer inom de libanesiska säkerhetsstyrkorna.²³

Systemet har bl.a. främjat prioritering av lojalitet gentemot det egna religiösa samfundet eller den egna sekten framför lojalitet gentemot nationalstaten Libanon som sådan.²⁴ Grovt sett samma personer som agerade krigsherrar under inbördeskriget agerar också än idag i den politiska eliten, och kan därmed sägas vara i allra högsta grad delskyldiga till denna allt djupare kris för den libanesiska statsbildningen.²⁵ Detta politiska system säkerställer visserligen representation av dess religiösa samfund,²⁶ men begränsar konkurrens och hindrar samtidigt gränsöverskridande medborgarrörelser (ideologiska politiska partier) i en kontext av svår korruption och andra kraftiga utmaningar mot rättsstaten.²⁷ I många fall kan alltså dessa utmaningar dateras tillbaka till inbördeskriget, varefter krigsherrar bytte territorier och vapen mot kontroll över statliga institutioner och strömmen av ekonomiska resurser.²⁸

Med en resurssvag och splittrad opposition, sekteristisk polarisering och en allt fattigare befolkning i beroendeställning till de klientnätverk som understöds av traditionella ”partier”, är det kanske iögonfallande men egentligen inte förvånande att libaneserna även i de senaste parlamentsvalen gav mandat åt samma politiska klass som svikit dem tidigare, enligt [Heiko Wimmen](#).²⁹

2.2 Grannländer, regionala aktörer och Hizbollah

Libanon har också länge präglats av ett i många delar påtagligt destruktivt inflytande av de mäktigare grannländerna Syrien³⁰ och Israel samt andra regionala

²¹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#), s. 12.

²² Se vidare, Carnegie Endowment for International Peace, Sada Middle East Analysis, Sectarian Political Settlements in Lebanon, 2022-09-22, [url](#)

²³ De libanesiska säkerhetsstyrkorna utgörs av [flera olika](#) polis- och säkerhetsstyrkor under paraplyet de Interna säkerhetsstyrkorna (ISF), samt underrättelse-/säkerhetstjänsten, med den Allmänna säkerhetstjänsten ([SG/GS/GSO](#)) i spetsen. Utöver dessa finns även bl.a. den Libanesiska statssäkerhetstjänsten (LSS), kopplad till president- och premiärministerämbetena, och Informationsgrenen (IB) som sorterar under ISF. ISF leds nämligen traditionellt av en sunnimuslim och GS traditionellt av en shiamuslim, medan LSS traditionellt leds av en melkitisk grekisk-katolik. De libanesiska säkerhetsstyrkornas redan komplexa struktur kompliceras ytterligare av att även parastatliga styrkor, där visserligen shiitiska Hizbollah är den utan konkurrens mäktigaste, opererar i landet (Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#), s. 7–8).

²⁴ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#), s. 8.

²⁵ Jfr t.ex. The New Lines Institute for Strategy and Policy, Lebanon's Vicious Cycles, 2022-05-13, [url](#)

²⁶ Freedom House, Freedom in the World 2022: Lebanon, 2022, [url](#); USSD, 2021 Report on International Religious Freedom: Lebanon, 2022-06-02, [url](#)

²⁷ Freedom House, Freedom in the World 2022: Lebanon, 2022, [url](#)

²⁸ Se vidare, The New Lines Institute for Strategy and Policy, Lebanon's Vicious Cycles, 2022-05-13, [url](#); jfr Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center, Diwan, Beirut-Palermo: Sicily's onetime mafia order reached its highest state of perfection in Lebanon, 2023-01-09, [url](#)

²⁹ The New Lines Institute for Strategy and Policy, Lebanon's Vicious Cycles, 2022-05-13, [url](#) (Heiko Wimmen är bl.a. direktör för International Crisis Group's Irak-, Libanon- och Syrienprogram).

³⁰ Syrien ockuperade Libanon åren 1976–2005. Vidare dominerades efterkrigsordningen (1990–) i Libanon av den syriska regimen. Det underlättade för många av de sekteristiska libanesiska milisledarna att forma Libanon efter sina politiska och finansiella intressen och klientnätverk, vilket passade den syriska regimen väl (se vidare, Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center, Diwan,

aktörer, främst Saudiarabien och Iran. Sammanlänkat påverkas Libanon också fortfarande av Israel-Palestinakonflikten, genom olösta konflikter med de arabiska grannländerna och dit länkade flyktingkriser (huvudsakligen åren 1948–49, -67 och -73), internflyktingkriser (1975–90, 2006, 2007...), det syriska inflytandet (1976–2005 och fortfarande), sedermera det syriska inbördeskriget, med ny stor flyktingkris (2011/12–).³¹ En konsekvens av dessa kriser är fortsatt hundratusentals palestinska flyktingar och fördrivna³² samt över en miljon syriska flyktingar.³³ Därtill har det iranska inflytandet, allra främst genom landets utan konkurrens mäktigaste politiska milis – ”para-staten”³⁴ eller ”staten i staten”, [Hizbollah](#)³⁵ – tenderat att öka genom åren. Hizbollah är definierat som en global terroristgrupp av USA (m.fl.) men har ett omfattande inflytande över libanesisk politik i allmänhet och kontroll över ett antal (shiadominerade) förorter i södra Beirut, delar av Bekaadalen och södra Libanon.³⁶ Under inbördeskriget i Syrien har Hizbollah också utgjort en av de centrala aktörerna inom ramen för regeringssidans militära kampanj för att återta kontrollen över landet,³⁷ dock med egen agenda. Hizbollah och dess iranska beskyddare gick visserligen in i Syrien för att rädda regimen Assad, men har samtidigt byggt en maktbas oberoende av syriska statliga institutioner.³⁸ Likaså i Libanon. I egenskap av både icke-statlig aktör och central aktör inom det politiska systemet i Libanon, kan Hizbollah tidvis hota säkerheten, tidvis bistå med säkerhet i landet. I t.ex. vissa kontraterroroperationer samarbetar Hizbollah med statliga säkerhetsstyrkor, bl.a. i samband med att element ur den s.k. Islamiska staten och andra jihadistgrupper från inbördeskrigets Syrien infiltrerat Libanon.³⁹

3. Mänskliga rättigheter, säkerhet och rättssäkerhet

Relaterat till den akuta ekonomiska och politiska krisen, har också läget vad avser säkerhet och mänskliga rättigheter försämrats. Inte minst gäller det för barn, hbtqi-personer och flera andra marginaliserade kategorier,⁴⁰ bl.a. landets förhållandevis stora antal flyktingar som är föremål för omfattande inskränkningar vad avser tillträde till arbetsmarknaden, rörelsefrihet och andra fundamentala rättigheter.⁴¹

Beirut-Palermo: Sicily's onetime mafia order reached its highest state of perfection in Lebanon, 2023-01-09, [url](#); jfr även t.ex. Migrationsverket, Syriens säkerhetsapparat, 2022-10-10, [url](#)).

³¹ Migrationsanalys kommentar.

³² Se vidare, UNRWA (UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East), Where we work: Lebanon, odaterad, [url](#); DIS (The Danish Immigration Service), Palestinian Refugees: Access to registration and UNRWA services, documents, and entry to Jordan, juni 2020, [url](#)

³³ Se vidare, UNHCR, Lebanon, odaterad, [url](#); [url](#)

³⁴ Jfr Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#), s. 7.

³⁵ Chamseddine, Aya Fatima (/Synaps Network), The Cocoon Incubating Lebanon's future, 2017-03-20, [url](#); jfr t.ex. CFR (Council on Foreign Relations), What Is Hezbollah?, 2022-05-25, [url](#)

³⁶ Se t.ex. USSD (US Department of State), 2021 Report on International Religious Freedom: Lebanon, 2022-06-02, [url](#)

³⁷ Jfr t.ex. ISW (Institute for the Study of War), Hezbollah in Syria, april 2014, [url](#)

³⁸ Se t.ex. vidare, Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center, Power Points Defining the Syria-Hezbollah Relationship, 2019-03-29, [url](#)

³⁹ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#)

⁴⁰ Se vidare, HRW, World Report 2022: Lebanon, [url](#)

⁴¹ Freedom House, Freedom in the World 2022: Lebanon, 2022, [url](#)

Det rapporteras även om substantiella försämringar avseende andra fri- och rättigheter i landet. [Yttrandefriheten](#) är en sådan. Sedan den protestvåg som drog i gång år 2019 har en mängd attacker mot journalister, reportrar och andra inom mediebranschen ägt rum, utförda av både statliga och icke-statliga aktörer.⁴² Medan inkompetenta libanesiska myndigheter fördröjer utlovade socialförsäkringsplaner och livsnödvändiga vårdsektorer kämpar med långvariga elavbrott, har också säkerhetsstyrkor tidvis använt dödligt våld och annat övervåld mot demonstranter, samtidigt som kvinnor fortsätter att möta systematisk diskriminering och våld.⁴³ Parallellt uppges den militära underrättelsetjänsten ha fört bort och torterat demonstranter som protesterat mot vanstyret. I sammanhanget skall 35 demonstranter, varav två barn, ha ställts inför militärdomstol för terrorism. Vidare uppges journalister och aktivister som kritiserar etablerade politiska partier och styrande elit utsättas för ökande hot både från myndighetspersoner, som ofta agerar med straffrihet, och privata aktörer som myndigheter underlåter att bereda skydd mot. Ett flagrant exempel som bl.a. lyfts av MR-organisationer⁴⁴ och libanesisk media är kidnappningen och mordet på den framstående shiitiska publicisten och Hizbollahkritikern Lokman Mohsen Slim i södra Libanon förra året, där utredningen (i Hizbollahdominerat område) inte har lett någonvart.⁴⁵

3.1 Kvinnor, barn, flyktingar och hbtqi-personer

Ett antal kategorier av invånare som redan tidigare varit utsatta p.g.a. strukturella faktorer i den libanesiska kontexten, har kommit att påverkas särskilt starkt av den nu pågående krisen. I det sammanhanget har FN:s råd för mänskliga rättigheter särskilt pekat på kvinnor, barn, syriska och palestinska flyktingar, migrantarbetare och personer med funktionshinder.⁴⁶ Likt andra länder drabbade av konflikter ser man liknande tendenser i Libanon, där människors försök till överlevnad leder till ökad sårbarhet. Exempelvis tas alltför många barn ur skolan för arbete⁴⁷ och barnäktenskap,⁴⁸ medan våld i hemmet och andra former av våld mot kvinnor blir allt vanligare⁴⁹.

Det finns idag ungefär 1,5 miljoner syriska flyktingar i Libanon,⁵⁰ varav drygt 800 000 är registrerade av UNHCR.⁵¹ Enligt FN lever nio av tio syrier i Libanon i extrem fattigdom.⁵² De har en begränsad legal status i landet,⁵³ innebärande att de flesta saknar rätt till bl.a. sjukvård, skola och arbete. De senaste krisåren har också medfört en än mer ansträngd situation.⁵⁴ Redan befintliga sociala spänningar har

⁴² HRW, Freedom of Speech in Lebanon Is Under Attack, 2021-05-04, [url](#); se även Alsharq Al-Awsat, Lebanon Saw Alarming Decline in Press Freedom under Aoun, 2022-11-02, [url](#)

⁴³ HRW, Lebanon, odaterad, [url](#)

⁴⁴ HRW, World Report 2022: Lebanon, [url](#)

⁴⁵ L'Orient Le Jour, How Lokman Slim was assassinated, 2022-02-03, [url](#)

⁴⁶ HRC, Report of the Special Rapporteur on extreme poverty and human rights, Olivier De Schutter, 2022-04-11, [url](#), s. 5-7

⁴⁷ UNOCHA, Revised Emergency Response Plan Lebanon (August 2021 - December 2022), 2022-06-16, [url](#), s. 10

⁴⁸ Arab News, Early marriage blights lives of young girls in Lebanon's marginalized communities, 2022-02-23, [url](#)

⁴⁹ HRC, Report of the Special Rapporteur on extreme poverty and human rights, Olivier De Schutter, 2022-04-11, [url](#), s. 6

⁵⁰ HRW, World Report 2022: Lebanon, Events of 2021, [url](#)

⁵¹ UNHCR, Operational data portal – Syria Regional Refugee Response – Lebanon, 2022-09-30, [url](#)

⁵² UNHCR, UNICEF & WFP, Vulnerability Assessment of Syrian Refugees in Lebanon, 2021, [url](#)

⁵³ HRW, World Report 2019: Lebanon, Events of 2018, [url](#)

⁵⁴ UNHCR, UNICEF & WFP, Vulnerability Assessment of Syrian Refugees in Lebanon, 2021, [url](#)

förstärkts och fientligheten mot flyktingar har ökat i takt med att allt fler libanesiska medborgare försätts i fattigdom.⁵⁵ Den politiska retoriken blir allt hårdare och för politikerna blir flyktingfrågan ett sätt att bemöta de egna medborgarnas ökade missnöje, genom att fransäga sig ansvar och lägga skulden för Libanons ekonomiska kollaps på flyktingarna. Detta narrativ göder den flyktingfientliga miljön ytterligare.⁵⁶ I den andan presenterade den dåvarande presidenten tillsammans med internflyktsministern i somras en plan för återvändandet av flyktingar till Syrien, med målet att skicka tillbaka 15 000 flyktingar i månaden.⁵⁷ Denna situation har lett till att fler försöker lämna landet till andra destinationer, i första hand Europa via Cypern, vilket i sin tur resulterat i ett flertal dödsolyckor på Medelhavet det senaste året.⁵⁸

Även situationen för [hbtqi-personer](#) har försämrats drastiskt. Libanon har tidigare varit känt som det mest hbtqi-vänliga landet i regionen⁵⁹, trots att homosexualitet är förbjudet och straffbart enligt lag.⁶⁰ Situationen för personer tillhörande denna redan hårt marginaliserade grupp har, i samband med krisen, i allt större utsträckning präglats av arbetslöshet och svårigheter att få tillgång till bostad, mat, sjukvård och läkemedel.⁶¹ Vidare har våldet från myndigheter och allmänhet ökat mot hbtqi-personer,⁶² som nu också utsätts för ökande hot och våld från framväxande medborgargarden.⁶³

3.2 Säkerhetssektorns erosion, medborgargarden och miliser

En i sammanhanget alarmerande utveckling är den libanesiska säkerhetssektorns⁶⁴ erosion, och en redan resurssvag armé som, utöver sitt traditionella uppdrag, sätts in mot både sektsammandrabbningar och demonstranter, samtidigt som säkerhetsstyrkor tvingas lita till allmosor för att hålla sin utrustning fungerande. I sammanhanget uppges polisen bl.a. minimera sin patrullering för att det saknas medel att reparera polisbilar, medan polisanställda tvingas ta extrajobb för att få privatekonomin att gå ihop. Mot denna bakgrund börjar också redan lokala styrkor fylla tomrummen, med frivilliga rekryter till kommuner som vill skydda sig mot tilltagande kriminalitet.⁶⁵ I exempelvis Ashrafieh, Beirut, har nu bl.a. ett nätverk hittills bestående av 120 personer från området börjat vakta en rad kvarter kvälls-

⁵⁵ CSIS, Lebanon's Growing Humanitarian Crisis, 2021-12-16, [url](#)

⁵⁶ Arab News, How Syrian refugees became a scapegoat for Lebanon's man-made catastrophe, 2022-09-24, [url](#)

⁵⁷ Al-Jazeera, Lebanon plans Syrian refugee repatriation within months: Minister, 2022-07-06, [url](#)

⁵⁸ Al-Jazeera, Lebanon to begin returning refugees to Syria 'in batches', 2022-10-12, [url](#); L'Orient Le Jour, The new routes and rising numbers of would-be migrants leaving Lebanon, 2021-09-21, [url](#)

⁵⁹ HRW, Lebanon: Unlawful Crackdown on LGBTI Gatherings, 2022-07-04, [url](#); Al-Monitor, Lebanese LGBT community fights to keep safe spaces, 2022-04-04, [url](#)

⁶⁰ HRW, Lebanon: Unlawful Crackdown on LGBTI Gatherings, 2022-07-04, [url](#)

⁶¹ Al-Monitor, Lebanese LGBT community fights to keep safe spaces, 2022-04-04, [url](#)

⁶² HRW, Lebanon: End Systemic Violence Against Transgender Women, 2019-09-03, [url](#)

⁶³ Se vidare, The New Arab, Faith and fear in Lebanon: A shrinking space for LGBTQ+ rights, 2022-07-06, [url](#); L'Orient Le Jour, Who are Ashrafieh's 'Soldiers of God'?, 2022-07-01, [url](#)

⁶⁴ Se t.ex. Carnegie Endowment, brigadgeneral, dr. Amine Saliba, The Security Sector in Lebanon: Jurisdiction and Organization, september 2012, [url](#); Middle East Institute, Security sector reform and the Internal Security Forces in Lebanon, 2019-01-23, [url](#); Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#)

⁶⁵ The New Lines Institute for Strategy and Policy, Lebanon's Vicious Cycles, 2022-05-13, [url](#)

och nattetid för att skydda invånarna från ökande kriminalitet, enligt uppgift i koordinering med libanesiska säkerhetsstyrkor.⁶⁶ Parallellt rapporteras om flera andra, potentiellt än mer problematiska, medborgargarden. Bl.a. ett kristet som också opererar i Ashrafieh under namnet *Jnoud al-Rab* (Guds soldater), enligt uppgift, med åtminstone en del medlemmar lierade med Samir Geageas [Lebanese Forces](#). Dessa Guds soldater rapporteras bl.a. vända sig mot palestinier, syrier och, inte minst, hbtqi-personer.⁶⁷ Enligt Wimmen, riskerar denna utveckling i slutändan att leda till en uppsjö av lokala säkerhetsarrangemang på basis av lokala resurser, social och sekteristisk sammansättning samt närvaro av redan organiserade grupper som kan framtvinga kontroll. I vissa områden lär strider om inflytelsesfärer utbryta. I andra kriminella och/eller extremistiska element etablera sig, medan staten lär behöva fokusera återstående säkerhetskapalet på vitala områden som centrala delar av huvudstaden, flygplatsen och annan kritisk infrastruktur.⁶⁸

3.3 Rättssektorns utmaningar

Det libanesiska rättsväsendet är formellt oberoende, men har urholkats av den pågående krisen.⁶⁹ Det är också djupt påverkat av landets sekteristiska politiska system, varför dess bidrag i balansen mot lagstiftande och verkställande makt i praktiken är begränsat. Individuella domare och åklagare gör visserligen sina försök att utöva sina ämbeten oberoende, men det har ofta visat sig ineffektivt.⁷⁰ Under de senaste årens omvälvande utveckling har rättsväsendet brukats än mer som ett politiskt instrument. Som exempel har tidigare ministrar försökt hindra utredningen efter den katastrofala explosionen i Beiruts hamn år 2020. Den ökade politiseringen har också tvingat flera högt uppsatta domare att säga upp sig.⁷¹ Därtill har den grundlagsskyddade immunitet som flera ministrar nyttjar hindrat rättsliga åtgärder mot ansvariga politiker och därmed gjort det svårare att utreda och utkräva ansvar för hamnexplosionen.⁷² Domare och åklagare, med presumtiva kopplingar till olika politiska partier, har bl.a. anklagat varandra för sekteristisk uppvisning och maktmissbruk.⁷³

I augusti 2022 suspenderade domstolensväsendet all verksamhet när 400 domare (av totalt 550) gick ut i strejk i protest mot dels det försämrade arbetsklimatet, dels domarnas levnadsförhållanden. I likhet med andra offentliganställda har Libanons domarkår också påverkats mycket negativt av den ekonomiska krisen.⁷⁴

Sammantaget har den politiska fragmentering, klientelism och korruption som genomsyrar Libanons institutioner, inte minst de rättskipande, lett till urholkande av det libanesiska rättsväsendet. Den ekonomiska krisen är ytterligare en

⁶⁶ Se vidare, Al-Monitor, As Lebanon unravels, Beirut neighborhood takes security into its own hands, 2022-12-17, [url](#)

⁶⁷ Se vidare, The New Arab, Faith and fear in Lebanon: A shrinking space for LGBTQ+ rights, 2022-07-06, [url](#); L'Orient Le Jour, Who are Ashrafieh's 'Soldiers of God?', 2022-07-01, [url](#)

⁶⁸ The New Lines Institute for Strategy and Policy, Lebanon's Vicious Cycles, 2022-05-13, [url](#)

⁶⁹ MEMO (Middle East Monitor), Lebanon's top judge decries political meddling, calls for 'revolution' in courts, 2022-11-18, [url](#)

⁷⁰ Se vidare, Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#), s. 12–13.

⁷¹ MEMO, Lebanon's top judge decries political meddling, calls for 'revolution' in courts, 2022-11-18, [url](#)

⁷² Al-Jazeera, Lebanon MPs stall lifting immunity in port blast probe, 2021-07-09, [url](#)

⁷³ Tahrir Institute for Middle East Policy, Towards an independent judicial branch in Lebanon? Part 1: The civil Judiciary, 2021-10-26, [url](#)

⁷⁴ Arab News, Lebanon faces judicial paralysis as judges refuse to work, 2022-08-23, [url](#)

ingrediens som har påverkat rättssektorns förmåga att fungera effektivt. Konsekvenserna är en ond spiral av omöjligt ansvarsutkrävande,⁷⁵ straffrihet,⁷⁶ bristande transparens⁷⁷ och utdragna rättsprocesser,⁷⁸ samt fortsatt diskriminering av utsatta samhällsgrupper, t.ex. icke-medborgare, kvinnor och hbtqi-personer.⁷⁹

4. Mer om den humanitära situationen

[FN:s](#) särskilda rapportör för extrem fattigdom och mänskliga rättigheter lyfter den ytterst ansträngda humanitära situationen i landet som ett direkt resultat av krisen och som försämrats i en alarmerande takt. Fattigdomen i landet har fördubblats de senaste fyra åren (från 45 procent år 2019 till över 80 procent år 2021), den libanesiska liran har förlorat över 95 procent av sitt värde och inflationen är långt över 200 procent⁸⁰, med matpriser som har stigit med 700 procent från 2019 till 2021 och fortsatt att stiga dramatiskt innevarande år.⁸¹ Fattigdomen, som tidigare varit koncentrerad till icke-libaneser, i första hand syriska och palestinska flyktingar som redan innan krisen levt under mycket svåra humanitära förhållanden och utbredd fattigdom, har nu i rask takt även kommit att innefatta en betydande andel libaneser.⁸² Därtill har flyktingars situation förvärrats ytterligare.⁸³

Bilden sträcker sig över flera samhällssektorer där människor har allt svårare att få sina mest grundläggande behov tillgodosedda och där behovet av bistånd har ökat väsentligt då staten är helt inkapabel att sörja för invånarnas basala behov. Enligt en rapport från [UNOCHA](#) har antalet människor som är i behov av humanitär hjälp i Libanon (inkl. syriska och palestinska flyktingar) stigit från 1,9 miljoner år 2021 till 2,4 miljoner år 2022. Enligt rapportering är de mest bristfälliga samhällstjänsterna – som människor antingen helt saknar tillgång till eller inte har råd med – el- och vattenförsörjning, hälsa- och sjukvård, livsmedel och utbildning.⁸⁴

⁷⁵ New York University - Journal of International Law and politics, A Doomed Investigation: How Political Immunity, Corruption, and a Lack of Judicial Independence Stymie an Investigation into the Beirut Port Explosion of August 4, 2020, 2022-01-27, [url](#)

⁷⁶ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#), s. 14

⁷⁷ Chatham House, Breaking the curse of corruption in Lebanon, juni 2021, [url](#), s. 14–17

⁷⁸ Arab News, Lebanon faces judicial paralysis as judges refuse to work, 2022-08-23, [url](#)

⁷⁹ USSD (US State Department), 2021 Country Reports on Human Rights Practices: Lebanon, 2021-03-30, [url](#)

⁸⁰ UNHRC (United Nations Human Rights Council), Report of the Special Rapporteur on extreme poverty and human rights, Olivier De Schutter, 2022-04-11, [url](#), s. 3; UN ESCWA, Multidimensional poverty in Lebanon (2019-2021) Painful reality and uncertain prospects, september 2021, [url](#)

⁸¹ Mercy Corps & USAID, Understanding remittances as a coping strategy amidst Lebanon's crises Opportunities and challenges for aid actors, november 2022, [url](#), s. 18

⁸² CSIS (Center for Strategic and International Studies), Lebanon's Growing Humanitarian Crisis, 2021-12-16, [url](#)

⁸³ ICRC (International Committee for the Red Cross), Operational Strategy Lebanon, MENA – Complex Humanitarian Crisis, 2022-03-25, [url](#), s. 4

⁸⁴ UNOCHA, Revised Emergency Response Plan Lebanon (August 2021 - December 2022), 2022-06-16, [url](#), s. 9

4.1 Vårdsektorn

Vårdsektorn är ett av de områden som drabbats hårdast av denna flerdimensionella kris. Brist på el och bränsle har lamslagit de libanesiska sjukhusen som helt eller delvis stängt ned sin verksamhet samt tvingats prioritera bort patienter (enligt WHO opererar de flesta sjukhus till hälften av sin kapacitet⁸⁵). P.g.a. det låsta ekonomiska läget och den libanesiska liras hårt reducerade värde har staten varit oförmögen att importera väsentliga läkemedel och annan medicinsk utrustning som vårdsektorn är beroende av (Libanon importerar ca 80 procent av sina farmaceutiska produkter⁸⁶). Samtidigt har man lyft subventionerna på vissa läkemedel vilket medfört enorm brist på essentiella mediciner,⁸⁷ inklusive mediciner för behandling av kroniska sjukdomar som exempelvis insulin och blodtrycksmedicin. Även mediciner för behandling av psykiska sjukdomar/tillstånd såsom depression och schizofreni tillhör de läkemedel som förlorat statlig subventionering och vars priser därför tredubblats.⁸⁸ Trots att cancermedicin tillhör den lilla grupp läkemedel som fortfarande är subventionerad,⁸⁹ råder det i dagsläget enorm brist på läkemedel för cancervård, varför många tvingats pausa eller avbryta sina cancerbehandlingar.⁹⁰ Därutöver rapporteras 40 procent av Libanons läkare och 30 procent av landets sjuksköterskor ha lämnat landet.⁹¹

Läkare utan gränser (MSF) rapporterar att den negativa utvecklingen inom vårdsektorn i Libanon har lett till att människor nu kan dö av annars lättbehandlade åkommor med anledning av att ett sjukhus saknar ström och/eller vitala läkemedel eller p.g.a. brist på kompetent personal. Personer med kroniska sjukdomar är särskilt drabbade då de statliga sjukhusen inte längre har kapacitet att följa upp och erbjuda långtidsbehandlingar, varför allt fler söker vård hos hjälporganisationer, vars resurser också är knappa.⁹²

5. Palestinaflyktingar

Som framgått ovan, finns flera kategorier av statslösa palestinier i Libanon (och övriga länder i UNRWA:s [mandatområde](#)⁹³), varav den största är 1948 års

⁸⁵ WHO (World Health Organisation), Joint statement by Dr Tedros Adhanom Ghebreyesus, WHO Director General, and Dr Ahmed Al Mandhari, Regional Director for the Eastern Mediterranean, on Lebanon, 2021-09-19, [url](#)

⁸⁶ International Trade Administration, Lebanon – Country Commercial Guide – Pharmaceuticals, 2022-07-26, [url](#)

⁸⁷ Asharq Al-Awsat, The Extraordinary Challenge of Rebuilding Lebanon's Healthcare System, 2022-04-05, [url](#)

⁸⁸ Al-Jazeera, Lebanon cancer patients living in fear after drug subsidies lift, 2021-12-17, [url](#); Aljazeera, Doctors fear 'surge in deaths' after Lebanon lifts drug subsidies, 2021-11-19, [url](#)

⁸⁹ Aljazeera, Lebanon cancer patients living in fear after drug subsidies lift, 2021-12-17, [url](#)

⁹⁰ Al-Monitor, In Lebanon, deterioration of health system endangers cancer patients' lives, 2022-03-16, [url](#)

⁹¹ WHO, Joint statement by Dr Tedros Adhanom Ghebreyesus, WHO Director General, and Dr Ahmed Al Mandhari, Regional Director for the Eastern Mediterranean, on Lebanon, 2021-09-19, [url](#)

⁹² MSF, Healthcare system in Lebanon disintegrates as political vacuum persists, 2021-09-01, [url](#)

⁹³ UNRWA, Where we work, odatrad, [url](#)

[Palestinaflyktingar](#)⁹⁴ (Palestine Refugees Lebanon⁹⁵) och den näst största 1967 års fördrivna (displaced persons⁹⁶).⁹⁷ Det finns även flera andra kategorier av statslösa i landet.⁹⁸ Under inbördeskriget i Syrien har också antalet palestinier med tidigare registrering och/eller hemvist i Syrien (Palestine Refugees Syria) ökat. Samtliga dessa kategorier har drabbats påtagligt av både tidigare kriser, Syrienkrisen och den nuvarande krisen i Libanon.⁹⁹

Enligt uppgifter från år 2017 bor ca hälften av palestinerna i landets 12 [officiella "läger"](#), i praktiken mycket tätbebyggda och överbefolkade bostadsområden alternativt slum, där förhållandena karakteriseras av undermålig standard, utbredd arbetslöshet, fattigdom och underskott på mänskliga rättigheter.¹⁰⁰ Ett betydande antal lever också i s.k. närliggande områden ("Adjacent Areas..."), i vissa fall under värre förhållanden än dem som råder inne i lägren.¹⁰¹

Denna "permanent temporära" palestinska flyktingnärvaro i Libanon, grovt sett på samma yta sedan år 1948 och utan lösning i sikte, har genererat den svåraste fattigdomen bland alla palestinska flyktingsamhällen inom UNRWA:s mandatområde. Problematiken har förvärrats av lokala förhållanden, inte minst libanesisk lagstiftning och (icke-)bosättningspolitik ägnad att hindra flyktingnärvaron från att bli permanent.¹⁰²

5.1 Säkerhet, skydd och rättssäkerhet

Situationen i de palestinska lägren karakteriseras över tid av instabilt säkerhetsläge, med sporadiska strider mellan diverse väpnade fraktioner och individer, bl.a. över narkotikahandel och andra dispyter. I och med att libanesiska myndigheter utövar ytterst begränsad kontroll¹⁰³ över dessa läger, är det sedan decennier tillbaka istället huvudsakligen palestinska fraktioner som ansvarar för styrning och

⁹⁴ UNRWA, Palestine Refugees, odaterad, [url](#)

⁹⁵ I registren drygt 475 000, i realiteten kanske ca. 180 000 (UNRWA, Protection brief: Palestine refugees living in Lebanon, september 2020, [url](#)).

⁹⁶ UNRWA, Palestine Refugees, odaterad, [url](#)

⁹⁷ Se t.ex. vidare, DIS, Palestinian Refugees: Access to registration and UNRWA services, documents, and entry to Jordan, juni 2020, [url](#)

⁹⁸ Se vidare, Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#), s. 8.

⁹⁹ UNRWA, Protection brief: Palestine refugees living in Lebanon, september 2020, [url](#)

¹⁰⁰ Se vidare, UNRWA, Protection brief: Palestine refugees living in Lebanon, september 2020, [url](#)

¹⁰¹ Jfr t.ex. UN Habitat, Investigating Grey Areas: Access to Basic Urban Services in the Adjacent Areas of Palestinian Camps in Lebanon, 2010, [url](#)

¹⁰² Frontiers in Sociology, 72 Years of Homemaking in Waiting Zones: Lebanon's "Permanently Temporary" Palestinian Refugee Camps, 2020-11-26, [url](#)

¹⁰³ UNRWA, Protection brief: Palestine refugees living in Lebanon, september 2020, [url](#). Sedan 1969 års Kairoavtal mellan PLO och den libanesiska staten, har de palestinska lägren i Libanon i princip haft en form av självstyre, efter en form av folkkommittémodell (Popular Committee/*lijan sha'biya*) med tillhörande säkerhetskommitté (*qiyadat al-kifah l-musallah*) som en form av "polis". Traditionellt har PLO-fraktionerna, med al-Fatah i spetsen, dominerat lägren i södra delarna av landet, medan mer Syrienstyrda/-vänliga palestinska fraktioner inom vad som brukar benämnas at-Tahalluf, Alliance of Palestinian Resistance Forces/Factions eller Palestinian Forces Alliance (PFA) dominerat lägren i Bekaadalen och de norra delarna av landet (se vidare, Migrationsverket, Lifos, Reguljär och irreguljär syrisk militärtjänst, 2017-05-30, st. 2.1.3 och 4.1, [url](#); Civil Society Knowledge Centre, Between Radicalization and Mediation Processes: a Political Mapping of Palestinian Refugee Camps in Lebanon, oktober 2015, [url](#)). Efter år 1982 har det palestinska våldsmonopolet i palestinska läger i princip inte utmanats av libanesiska styrkor, som inte heller har ett genuint intresse av att göra det så länge inte palestinska väpnade fraktioner utmanar våldsmonopolet utanför lägren. Detta har inte skett sedan år 1982 då PLO (grovt sett) upphörde att vara en aktör i det libanesiska inbördeskriget (Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#), s. 8).

säkerhetsfunktioner.¹⁰⁴ Eftersom palestinier inte är libanesiska medborgare, och är väldigt dåligt integrerade i det libanesiska socioekonomiska systemet, har den libanesiska staten inget genuint intresse av att implementera våldsmonopol i de palestinska lägren så länge inte palestinska fraktioner utmanar aktörer utanför.¹⁰⁵ Lägerinvånare har också begränsat tillträde till det libanesiska rättsväsendet. Visserligen kan t.ex. en palestinsk kvinna som utsätts för personligt våld få en form av skyddsorder utfärdad av libanesisk domstol, men libanesiska myndigheters begränsade inflytande i lägren gör det i praktiken omöjligt att säkerställa att en sådan order efterlevs.¹⁰⁶

Mot denna bakgrund har de palestinska lägren ibland kommit att betraktas som ”laglösa undantagszoner” (för såväl palestinier som libaneser och andra araber), med närmast konstant instabilt säkerhetsläge. Detta delvis p.g.a. en form av politisk representations- och legitimitetskris, som komplicerats efter att PLO ingick Osloavtalen med Israel år 1993, varefter andra palestinska fraktioner med närmare band till Syrien eller med mer islamistisk agenda¹⁰⁷ skjutit fram sina positioner.¹⁰⁸ Detta inte minst i det största lägret, Ain el-Hilweh,¹⁰⁹ som periodvis också blivit ett tillhåll för extremistgrupper som t.ex. Shabab al-Muslim, Fatah al-Islam, Jund al-Sham, Musala al-Maqdisi, Abdallah al-Azzam-brigaderna¹¹⁰ och den beryktade Bilal Bad-gruppen, som (främst år 2017) bedrev väpnad kamp mot al-Fatah och andra etablerade fraktioner.¹¹¹ Flera av dessa element har kopplingar till syriska jihadistgrupper och står i opposition till både den libanesiska armén och (shiitiska) Hizbollah. Hizbollah har annars generellt ett betydande inflytande över palestinska läger i landet, inte minst de läger som ligger under ”Hizbollahjurisdiktion” i södra Beirut (främst Shatila och Burj al-Barajneh¹¹²) och i södra Libanon,¹¹³ men säkerligen även i Wavell¹¹⁴ liksom andra delar av Bekaa.¹¹⁵ En del palestinier har också anslutit sig till Hizbollahs Resistance Brigades (Saraya al-Muqawama).¹¹⁶

Instabiliteten i de palestinska lägren kan också härledas till att det sedan länge saknats ett enat palestinskt ledarskap. Al-Fatahs interna meningsskiljaktigheter, meningsskiljaktigheter mellan al-Fatah och Hamas, och ett fragmenterat libanesiskt politiskt ledarskap underlättar inte. Detta till trots, finns sedan ett antal år tillbaka en form av gemensam säkerhetsstyrka (Palestinian Joint Security Force), som

¹⁰⁴ UNRWA, Protection brief: Palestine refugees living in Lebanon, september 2020, [url](#); jfr Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#), s. 8.

¹⁰⁵ Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#), s. 8.

¹⁰⁶ UNRWA, Protection brief: Palestine refugees living in Lebanon, september 2020, [url](#)

¹⁰⁷ T.ex. Hamas, Palestinska Islamiska Jihad (PIJ) och Hizbollahierade Usbath al-Ansar – sedermera också element med mer salafist-jihadistisk orientering (Civil Society Knowledge Centre, Between Radicalization and Mediation Processes: a Political Mapping of Palestinian Refugee Camps in Lebanon, oktober 2015, [url](#)).

¹⁰⁸ Civil Society Knowledge Centre, Between Radicalization and Mediation Processes: a Political Mapping of Palestinian Refugee Camps in Lebanon, oktober 2015, [url](#)

¹⁰⁹ UNRWA, Where we work: Ein el-Hilweh Camp, odaterad, [url](#)

¹¹⁰ Civil Society Knowledge Centre, Between Radicalization and Mediation Processes: a Political Mapping of Palestinian Refugee Camps in Lebanon, oktober 2015, [url](#)

¹¹¹ Reuters, Palestinian militant chief in Lebanon camp says he's moved to Syria, 2018-01-02, [url](#)

¹¹² UNRWA, Where we work: Burj al-Barajneh Camp, odaterad, [url](#); Shatila Camp, odaterad, [url](#)

¹¹³ Civil Society Knowledge Centre, Between Radicalization and Mediation Processes: a Political Mapping of Palestinian Refugee Camps in Lebanon, oktober 2015, [url](#)

¹¹⁴ Migrationsanalys kommentar; UNRWA, Where we work: Wavell Camp, odaterad, [url](#)

¹¹⁵ USSD, 2021 Report on International Religious Freedom: Lebanon, 2022-06-02, [url](#)

¹¹⁶ Civil Society Knowledge Centre, Between Radicalization and Mediation Processes: a Political Mapping of Palestinian Refugee Camps in Lebanon, oktober 2015, [url](#)

vanligen samlar ett stort antal olika palestinska fraktioner, från al-Fatah till Palestinska Islamiska jihad (PIJ), och i viss utsträckning också koordinerar säkerhetsfrågor med den libanesiska armén.¹¹⁷ De palestinska lägren – inte minst Ain el-Hilweh – plågas dock fortfarande av frekventa säkerhetsincidenter, bl.a. uppgörelser mellan väpnade element och fraktionernas säkerhetspersonal. I augusti 2022 sköts t.ex. al-Fatahs säkerhetskoordinator, Said Alaadin, ihjäl av oidentifierade gärningsmän i Ain el-Hilweh.¹¹⁸

Avslutande kommentar

Efter det senaste parlamentsvalet är det huvudsakligen samma etablerade politiska elit som lett Libanon i ruiner som ska enas om ny president och leda landet ur kris. Till dags dato har det visat sig oklart om dessa individer besitter förmågan eller viljan att sätta landets bästa först och leverera vad som krävs för återuppbyggnad av ekonomi, sjukvård, polis och rättsväsende samt andra vitala men ruinerade delar av libanesisk offentlig sektor. Av allt att döma inte. Det regionala utländska inflytandet (inte minst Syrien, Iran och Saudiarabien) över dessa politiker har hittills inte underlättat utan snarare påskyndat statsförfallet. För att vända trenden krävs förmodligen både påtaglig politisk förändring i regionen och omfattande reell reform baserat på genomtänkt och kravspecificerat stöd från omvärlden. I väntan på det, tenderar alltför libaneser och icke-medborgare i landet att bli allt mer humanitärt utsatta – och nära nog i avsaknad av statligt skydd eller bistånd. Ett stort antal invånare har redan lämnat landet och många av dem som kan planerar för att göra det. Mot bakgrund av allvarliga brister i den libanesiska statens integritet, kapacitet och prestation tenderar nu också en del libaneser att börja ta lagen i egna händer.

¹¹⁷ Se vidare, Civil Society Knowledge Centre, Between Radicalization and Mediation Processes: a Political Mapping of Palestinian Refugee Camps in Lebanon, oktober 2015, [url](#)

¹¹⁸ Reuters, Palestinian official assassinated in Lebanon – security sources, 2022-08-08, [url](#)

Källförteckning

Samtliga källor har konsulterats under perioden december 2022 till januari 2023.

Al-Jazeera, Lebanon to begin returning refugees to Syria ‘in batches’, 2022-10-12, [url](#)

Al-Jazeera, Lebanon plans Syrian refugee repatriation within months: Minister, 2022-07-06, [url](#)

Aljazeera, Lebanon cancer patients living in fear after drug subsidies lift, 2021-12-17, [url](#)

Aljazeera, Doctors fear ‘surge in deaths’ after Lebanon lifts drug subsidies, 2021-11-19, [url](#)

Al-Jazeera, Lebanon MPs stall lifting immunity in port blast probe, 2021-07-09, [url](#)

Al-Monitor, 2022 in review: Lebanon in paralysis, fails ten times to elect President, 2022-12-30, [url](#); [url](#)

Al-Monitor, As Lebanon unravels, Beirut neighborhood takes security into its own hands, 2022-12-17, [url](#)

Al-Monitor, Crisis-hit Lebanon drifts towards extended power vacuum, 2022-10-25, [url](#)

Al-Monitor, Lebanese LGBT community fights to keep safe spaces, 2022-04-04, [url](#)

Al-Monitor, In Lebanon, deterioration of health system endangers cancer patients' lives, 2022-03-16, [url](#)

Arab News, How Syrian refugees became a scapegoat for Lebanon’s man-made catastrophe, 2022-09-24, [url](#)

Arab News, Lebanon faces judicial paralysis as judges refuse to work, 2022-08-23, [url](#)

Arab News, Early marriage blights lives of young girls in Lebanon’s marginalized communities, 2022-02-23, [url](#)

Alsharq Al-Awsat, Lebanon Saw Alarming Decline in Press Freedom under Aoun, 2022-11-02, [url](#)

Asharq Al-Awsat, The Extraordinary Challenge of Rebuilding Lebanon’s Healthcare System, 2022-04-05, [url](#)

Bertelsmann Stiftung, BTI 2022 Country Report: Lebanon, 2022-02-23, [url](#)

Bertelsmann Stiftung, Transformation Index BTI 2022: Governance in International Comparison, 2022, [url](#)

Bertelsmann Stiftung, BTI Transformation Index, Country Dashboard: Lebanon, 2022, [url](#)

Carnegie Endowment for International Peace, Sada Middle East Analysis, Sectarian Political Settlements in Lebanon, 2022-09-22, [url](#)

Carnegie Endowment (brigadgeneral, dr. Amine Saliba), The Security Sector in Lebanon: Jurisdiction and Organization, september 2012, [url](#)

CSIS (Center for Strategic and International Studies), Lebanon's Growing Humanitarian Crisis, 2021-12-16, [url](#)

Civil Society Knowledge Centre, Between Radicalization and Mediation Processes: a Political Mapping of Palestinian Refugee Camps in Lebanon, oktober 2015, [url](#)

CFR (Council on Foreign Relations), What Is Hezbollah?, 2022-05-25, [url](#)

Chatham House, Breaking the curse of corruption in Lebanon, juni 2021, [url](#)

Freedom House, Freedom in the World 2022: Lebanon, 2022, [url](#)

Frontiers in Sociology, 72 Years of Homemaking in Waiting Zones: Lebanon's "Permanently Temporary" Palestinian Refugee Camps, 2020-11-26, [url](#)

HRW (Human Rights Watch), Lebanon: Unlawful Crackdown on LGBTI Gatherings, 2022-07-04, [url](#)

HRW, World Report 2022: Lebanon, Events of 2021, [url](#)

HRW, Freedom of Speech in Lebanon Is Under Attack, 2021-05-04, [url](#)

HRW, Lebanon: End Systemic Violence Against Transgender Women, 2019-09-03, [url](#)

HRW, World Report 2019: Lebanon, Events of 2018, [url](#)

HRW, Lebanon, odatrad, [url](#)

ICG (International Crisis Group), Lebanon, odatrad, [url](#)

ICRC (International Committee of the Red Cross), Operational Strategy Lebanon, MENA – Complex Humanitarian Crisis, 2022-03-25, [url](#)

International Trade Administration, Lebanon – Country Commercial Guide – Pharmaceuticals, 2022-07-26, [url](#)

ISW (Institute for the Study of War), Hezbollah in Syria, april 2014, [url](#)

L'Orient Le Jour, Lebanese lira hits new record low of LL41,000 against US dollar, 2022-11-30, [url](#)

L'Orient Le Jour, Lebanon's civil servants are leaving in droves. They won't be replaced soon, 2022-11-05, [url](#)

L'Orient Le Jour, Who are Ashrafieh's 'Soldiers of God?', 2022-07-01, [url](#)

L'Orient Le Jour, Almost half of Lebanese are seeking to leave their homeland for opportunities abroad, 2022-04-27, [url](#)

L'Orient Le Jour, How Lokman Slim was assassinated, 2022-02-03, [url](#)

L'Orient Le Jour, The new routes and rising numbers of would-be migrants leaving Lebanon, 2021-09-21, [url](#)

Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center, Diwan, Beirut-Palermo: Sicily's onetime mafia order reached its highest state of perfection in Lebanon, 2023-01-09, [url](#)

Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center, Headache of State, 2022-11-23, [url](#)

Malcolm H. Kerr Carnegie Middle East Center, Power Points Defining the Syria-Hezbollah Relationship, 2019-03-29, [url](#)

MSF (Medecines Sans Frontier), Healthcare system in Lebanon disintegrates as political vacuum persists, 2021-09-01, [url](#)

Mercy Corps & USAID, Understanding remittances as a coping strategy amidst Lebanon's crises Opportunities and challenges for aid actors, november 2022, [url](#)

MEI (Middle East Institute), Lebanon's economic crisis: A tragedy in the making, 2021-03-29, [url](#)

MEI, Security sector reform and the Internal Security Forces in Lebanon, 2019-01-23, [url](#)

MEMO (Middle East Monitor), Lebanon's top judge decries political meddling, calls for 'revolution' in courts, 2022-11-18, [url](#)

Migrationsverket, Migrationsanalys, Syriens säkerhetsapparat (2.0), 2022-10-10, [url](#)

Migrationsverket, Lifos, Reguljär och irreguljär syrisk militärtjänst, 2017-05-30, [url](#)

New York Times, Lebanon's Crisis – The world isn't paying much attention, 2021-10-14, [url](#)

New York University - Journal of International Law and politics, A Doomed Investigation: How Political Immunity, Corruption, and a Lack of Judicial Independence Stymie an Investigation into the Beirut Port Explosion of August 4, 2020, 2022-01-27, [url](#)

Reuters, Palestinian official assassinated in Lebanon – security sources, 2022-08-08, [url](#)

Reuters, Economic meltdown forces Lebanese to flee to unfamiliar destinations, 2021-10-04, [url](#)

Reuters, Palestinian militant chief in Lebanon camp says he's moved to Syria, 2018-01-02, [url](#)

Synaps Network (Aya Fatima Chamseddine), The cocoon Incubating Lebanon's future, 2017-03-20, [url](#)

The Danish Immigration Service (DIS), Palestinian Refugees: Access to registration and UNRWA services, documents, and entry to Jordan, juni 2020, [url](#)

FFP (The Fund for Peace), Lebanon's Crumbling Resilience, 2022-11-10, [url](#)

FFP, Fragile States Index 2022 – Annual Report, [url](#)

FFP, Fragile States Index, Fragility in the World 2022, [url](#)

The New Arab, Faith and fear in Lebanon: A shrinking space for LGBTQ+ rights, 2022-07-06, [url](#)

The New Lines Institute for Strategy and Policy, Lebanon's Vicious Cycles, 2022-05-13, [url](#)

The Tahrir Institute for Middle East Policy, Towards an independent judicial branch in Lebanon? Part 1: The civil Judiciary, 2021-10-26, [url](#)

Transparency International, Corruption Perceptions Index, 2021, [url](#)

UN ESCWA, Multidimensional poverty in Lebanon (2019-2021) Painful reality and uncertain prospects, september 2022, [url](#)

UN Habitat, Investigating Grey Areas: Access to Basic Urban Services in the Adjacent Areas of Palestinian Camps in Lebanon, 2010, [url](#)

UNHCR, Operational data portal – Syria Regional Refugee Response – Lebanon, 2022-09-30, hämtad 2022-12-22, [url](#)

UNHCR, UNICEF & WFP, Vulnerability Assessment of Syrian Refugees in Lebanon, 2021, [url](#)

UNHCR, Lebanon, odaterad, [url](#)

UNHRC (United Nations Human Rights Council), Report of the Special Rapporteur on extreme poverty and human rights, Olivier De Schutter, 2022-04-11, [url](#)

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Revised Emergency Response Plan Lebanon (August 2021 - December 2022), 2022-06-16, [url](#)

UNRWA (UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East), Protection brief: Palestine refugees living in Lebanon, september 2020, [url](#)

UNRWA, Palestine Refugees, odaterad, [url](#)

UNRWA, Where we work, odaterad, [url](#)

UNRWA, Where we work: Lebanon, odaterad, [url](#)

UNRWA, Where we work: Ein el-Hilweh Camp, odaterad, [url](#)

UNRWA, Where we work: Burj al-Barajneh Camp, odaterad, [url](#)

UNRWA, Where we work: Shatila Camp, odaterad, [url](#)

UNRWA, Where we work: Wavell Camp, odaterad, [url](#)

USSD (US State Department), 2021 Report on International Religious Freedom: Lebanon, 2022-06-02, [url](#)

USSD, 2021 Country Reports on Human Rights Practices: Lebanon, 2021-03-30, [url](#)

UI (Utrikespolitiska Institutet), Landguiden, Libanon, odaterad, [url](#) [Betaltjänst]

UI, Landguiden, Libanon – Ekonomisk översikt, odaterad, [url](#) [Betaltjänst]

World Bank, Lebanon Public Finance Report: Ponzi Finance?, 2022-08-02, [url](#)

World Bank, Lebanon Economic Monitor – Lebanon Sinking (to the top 3), våren 2021, [url](#)

WHO (World Health Organisation), Joint statement by Dr Tedros Adhanom Ghebreyesus, WHO Director General, and Dr Ahmed Al Mandhari, Regional Director for the Eastern Mediterranean, on Lebanon, 2021-09-19, [url](#)